

Konferencija, skirta Pranciškaus Skorinos *Mažajai kelionių knygelei* (1522) ir Renesanso knygai

2022 metais sukako 500 metų, kai Vilniuje buvo įkurta pirmoji spaustuvė ir Pranciškus Skorina išleido *Mažąją kelionių knygelę* (1522). Ji pradėjo spausdintą žodį ir didelio masto komunikaciją Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (toliau – LDK). Ta proga, įvertinęs įvykio reikšmę, Lietuvos Respublikos Seimas 2022 metus Lietuvoje paskelbė Pranciškaus Skorinos metais, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino Pranciškaus Skorinos metų minėjimo planą. Jame numatyti atminimo renginiai ir konferencijos, kultūrinės, edukacinės, pažintinės, viešinimo bei leidybos veiklos. Įgyvendinus šį planą, skaitytojus turi pasiekti nauji leidiniai, skirti LDK raštijos istorijai: Sergejaus Temčino mokslinė monografija *Pranciškaus Skorinos leidiniai: šaltiniai, interpretacijos, funkcionavimas* bei Sigito Narbuto studija *Ankstyviausieji Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos leidiniai*.

Svarbiausiu moksliniu plano renginiu tapo 2022 metų rugsėjo 22–23 dienomis Lietuvos mokslų akademijoje vykusį tarptautinė mokslo konferencija „Pranciškus Skorina ir Renesanso knygos kultūra“. Ją surengė Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra ir Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka. Konferencijos partneriais tapo Lietuvos mokslų akademijos Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius, Prahos Karolio universitetas, Lietuvių kalbos bei Lietuvių literatūros ir tautosakos institutai. Renginį rėmė Lietuvos mokslo taryba, Lenkijos institutas Vilniuje, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. Renginį globojo Vilniaus miesto savivaldybė, o informacine sklaida rūpinosi Lietuvos radijas ir televizija. Ši 19-oji tarptautinė konferencija pratęsė tarpdalykinių Vilniaus knygotyros konferencijų tradiciją bei tapo trečiąja, surengta bendradarbiaujant su pasauline moksline Autorystės, skaitymo ir leidybos istorijos draugija (*Society for the History of Authorship, Reading and Publishing* arba *SHARP*).

Renginio organizatoriai siekė „suburti mokslininkus, tiriančius P. Skorinos ir kitų iškilų Renesanso epochos veikėjų spausdintinių medijų kūrybos, leidybos, gamybos, sklaidos ir recepcijos reiškinius bei LDK knygos paveldą, jo aktualizavimo poreikius bei būdus, konceptualizuoti Skorinos tyrimus Europos tyrimų kontekste bei paskatinti jų plėtrą Vidurio ir Rytų Europos regione“¹. Ir tai jiems pavyko: konferencijos darbas vyko dvi dienas, veikė 8 sekcijos. Pranešimus komunikacijos ir informacijos, senosios literatūros istorijos, kalbos, paveldo ir istorijos temomis skaitė 37 tyrėjai iš 15 valstybių (Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Ispanijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Prancūzijos, Ukrainos, Vokietijos), taip pat nepriklausomi tyrėjai iš Baltarusijos ir Rusijos. Tokį jų statusą lėmė 2022 m. vasario 24 d. prasidėjęs karas Ukrainoje bei išsakyta aiški karą smerkianti nuomonė. Daugiakalbėje – lietuvių, anglų ir rusų kalbų – aplinkoje dalyviams perteikti, o klausytojams išgirsti vieniems kitų mintis padėjo sinchroninis vertimas. Ne visi pranešėjai galėjo atvykti į

1 Iš viešo konferencijos kvietimo, 2021 m. rudenio. Prieiga internete: http://www.ibsc2022.kf.vu.lt/wp-content/uploads/2022/02/Kvietimas_Renesanso-knygos-kultura.pdf.

Vilnių, todėl buvo surengta hibridinė konferencija, leidusi pranešėjams dalyvauti ir nuotoliniu būdu. Dar 5 pranešimai buvo pateikti demonstracinių pranešimų sesijoje. Visą konferenciją buvo galima stebėti ir klausyti internete.

Konferenciją tradiciškai pradėjo sveikinimai rengėjams, dalyviams ir svečiams. Juos išsakė Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė, LMA prezidentas akad. Jūras Banys, Vilniaus universiteto rektorius prof. dr. Rimvydas Petrauskas, Autorystės, skaitymo ir leidybos istorijos draugijos (SHARP) prezidentas doc. dr. Shefas Rogersas ir Lenkijos instituto Vilniuje direktorė dr. Małgorzata Stefanowicz-Pecela.

Pirmą konferencijos dieną pradėjo plenarinis posėdis. Jį sudarė dvi dalys. Pirmoji buvo skirta spaudos išradimui ir modernėjančiai Europos visuomenei. Klausytojai turėjo retą progą išgirsti du pasaulinio garso knygos modernėjimo istorijos tyrėjus: Toronto Misisogos universiteto direktorę, Toronto universiteto viceprezidentę prof. dr. Alexandrą Gillespie ir Britų akademijos narį, Bibliografijos draugijos prezidentą, Kembridžo knygų fondo projekto direktorių bei Esekso universiteto moderniosios istorijos profesorių emeritą dr. Jamesą Raveną. Jų pranešimuose dėmesys buvo skirtas spaudos technologijų kaitai ir plėtrai pasauliniame kontekste bei ankstyvosios moderniosios knygos gyvenimo ciklui nuo rašymo iki šių dienų. Didelio susikaupimo ir dėmesio reikalavusią dalį baigė linksma prof. Raveno skaidrė, kurioje jo pranešime aptartos knygos herojus, jūrų monstras, „praryja Vrublevskių biblioteką“. Antroji plenarinio posėdžio dalis buvo skirta P. Skorinos veikslo. Pranešimus skaitė trijų mokslo mokyklų atstovai, stipriausi šios srities mokslininkai. Nepriklausomas tyrėjas habil. dr. Aliaksandras Hruša aptarė istoriografiją ir istorinius šaltinius, skirtus P. Skorinos asmenybei, išskyrė ryškiausias ją nagrinėjusius autorius, atskleidė jų nuomonių kaitą nuo pirmųjų šiai temai skirtų darbų iki šiandienos vertinimų. Karolio universiteto Prahoje Filosofijos fakulteto mokslininkas doc. habil. dr. Ilja Lemeškinas pagrindinį dėmesį sutelkė į *Madžasios kelionių knygelės* spausdinimo vietą. Remdamasis knygos struktūra ir atskirais jos elementais, lyginamuoju tyrimu, pranešimo autorius argumentuotai grindė anksčiau jo paties išsakytą nuomonę dėl dvigubos leidybos vietos. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kirilinės raštijos istorijos tyrėjas, Lietuvių kalbos instituto Vilniuje vyriausiasis mokslo darbuotojas habil. dr. Sergejus Temčinas pranešime taip pat teikė argumentus, šį kartą – tekstologinius, dėl leidybos vietos Vilniuje. Tad plenarinių pranešimų sekcija baigėsi diskusiniu klausimu, kuris vis dar neatsakytas ir laukia papildomų tyrimų.

Pirmoji konferencijos sekcija buvo skirta Skorinai ir Renesanso epochai. Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto tyrėjas dr. Mintautas Čiurinskas perskaitė pranešimą apie 1515 m. humanistų kongresą Vienoje, jo metu Europoje vykusią įvykių kontekstą, kuriame formavosi humanistiniai Skorinos interesai, jie tuo pačiu lėmė ir didžiojo LDK humanisto gyvenimo pokyčius. Dr. Olga Shutova iš P. Skorinos tyrimų laboratorijos Paryžiuje nagrinėjo *Rusėniškosios Biblijos* iliustracijų šaltinius, tad pranešimas buvo itin iliustratyvus, atskleidžiantis visą to meto knygų iliustracijų spektrą, raižinių pasikartojimą, interpretacijas.

Antroji konferencijos sekcija buvo skirta spaudos plitimui Europoje. Dr. Benitas Rialis Costas iš Madrido Kompiutensės universiteto stengėsi pažvelgti į knygų spausdinimą kaip į struktūrizuotą sistemą ir jos aplinką bei ribas tarp jų. Jis pabrėžė pirmųjų spausdinimo metų tyrimų svarbą, siekiant suprasti knygų spausdinimą kaip sudėtingą socialinę sistemą. Vilniaus universiteto ir Oitino kelionių kultūros tyrimų centro Vokietijoje atstovas prof. dr. Axelis Ernstas Walteris aptarė Renesanso mokslininkų-knygų leidėjų svarbą spaudos plitimui. Jo nuomone, atidžiai nagrinėjant to meto mokslininkų biografijas ir kūrinius, galima išskirti sociologinę ir kultūrinę šio tipo autorių grupę Renesanso Europoje. Nepriklausomas tyrėjas dr. Uladzimiras Karotkis pagrindinį dėmesį skyrė konferencijos kaltininkės – *Madžasios kelionių knygelės* – vietai LDK kirilinėje spaudoje, paaikšino jos atsiradimo priežastis. Pranešėjas akcentavo skirtingą

lotyniškosios ir kirilinės knygų vaidmenį XVI a. pabaigos – XVII a. pradžios visuomenei. Šis pranešimas išsiskyrė ir palaikymo Ukrainai spalvomis. Gyseno Justo Lybigo universiteto (Justus-Liebig-Universität Giessen) Vokietijoje atstovė dr. Marion Rutz pristatė bandomąjį kalbotyros tyrimą, paremtą moderniais *Rusėniškosios Biblijos* parateksto intertekstinių priklausomybių kiekybiniais ir kokybiniais matavimais. Tyrimu siekta nustatyti pirminius leidinio tekstų šaltinius, ryšius su čekiška Biblija, lotyniška Vulgata. Tikslių saitų tąkart nustatyti nepavyko, tačiau pranešime buvo atskleistos galimos tyrimų kryptys ir taikytinos inovatyvios metodikos. Osijeko universiteto Kroatijoje prof. dr. Zoranas Velagičius atskleidė spaudos kultūros aplinką Kroatijoje. Įdomu tai, kad nors ir tolokai nuo Lietuvos, tačiau Kroatijos raštija turi panašumų su lietuviška: greta lotyniškosios ten funkcionavo ir vietinė glagolinė rašytinė kultūra, naudotos skirtingos rašto sistemos. Ypatinę reikšmę Kroatijoje suvaidino kultūrinė Italijos, ypač Venecijos, įtaka, lėmusi pirmųjų inkunabulų glagoliniais rašmenimis ir kroatų kalba atsiradimą. Ilgametė Lietuvos knygotyriminkų bičiulė, Talino universiteto akademinės bibliotekos tyrėjos dr. Tiiu Reimo pranešime buvo atkreiptas dėmesys į retą to meto reiškinių – XVII a. pradžios informacinį biuletinį. Autorė aptarė išlikusius egzempliorius ir juose aprašomas Livonijos bado scenas, atskleisdama šios smulkiosios spaudos informatyvumą.

Antrąją konferencijos dieną pradėjo trečioji sekcija, skirta pirmajam, jubiliejiniam, LDK paleotipui. Poznanės Adomo Mickevičiaus universiteto mokslininkė prof. habil. dr. Zhana Nekrashevich-Karotkaja atskleidė antraštės – *Mažoji kelionių knygelė* – radimąsi, sąsajas su lotyniškosios raštijos *liber viaticus* knygelėmis, aiškino galimas Skorinos bibliinių knygų spausdinimo atskirais leidiniais priežastis stačiatikių ir Vokietijos kultūrų aplinkoje. Karolio universiteto doktorantas Aliaksandras Parshankou'as nagrinėjo *Rusėniškosios Biblijos* tikslinę skaitytojų auditoriją, bandė nusakyti, ką galėjo P. Skorina vadinti *люднополиты*. Nepriklausoma tyrėja habil. dr. Maria Novak kalbos atžvilgiu nagrinėjo P. Skorinos *Aiškinamojo apaštalo* recepciją XVII a. rusų rankraštinėje tradicijoje, atskleisdama Vilniuje spausdintų knygų sklaidą.

Ketvirtojoje sekcijoje buvo aptariami rankraštinės knygos kultūros klausimai LDK ir kituose Europos regionuose. Dar viena nepriklausoma tyrėja dr. Maria Korogodina nagrinėjo Motiejaus Dešimtojo rankraštinio *Bibliinių knygų sąvado*, parengto 1502–1507 m. Vilniuje ir Supraslėje, informacinį aparatą, jo sąsajas su dar vienu kodeksu, komentuotu *Apaštalu*, kurį XV a. pabaigoje Aleksandras Soltanas padovanojo Švč. Trejybės cerkvei Vilniuje. Autorė detalai pristatė informacinio aparato elementus, išryškino jo išskirtinumus. Ukrainos istorijos instituto mokslininkė dr. Tatiana Vilkul grįžo prie Sovijaus sakmės ir Jurgio Amartolo tekstų *Judėjų kronikoje*, išlikusioje Vilniaus ir Varšuvos nuorašuose. Ji pristatė mokslininkų atliktą metų skaičiavimą tekstuose, kuris leido *Judėjų kronikos* sudarymą tvirtai datuoti 1262 metais.

Penktoji konferencijos sekcija buvo skirta senosios Lietuvos knygos kultūrai. Pirmasis šioje sekcijoje pranešimą skaitė Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas. Jis detalai pristatė LDK piliečių 1494–1553 metais parengtus ir šalyje ar užsienyje išleistus leidinius. Pranešimo autorius ši visetą nagrinėjo nauju – autorių intencijų – aspektu. Marijos Kiuri-Sklodovskos universiteto tyrėjas prof. dr. Dariuszas Chemperekas pranešime dėmesį skyrė 1553 m. Brastoje, Mikalojaus Radvilos Juodojo įkurtoje spaustuvėje, išleistam pirmam LDK leidiniui lotyniškomis raidėmis – evangeliškajam *Katekizmui*. Pranešėjas aptarė Europos leidinių poveikį nagrinėjamai knygai, o remdamasis Radvilos veiklų tyrimu, skatino pažvelgti į *Katekizmą* kaip į didiko polinkio modernizuoti LDK išraišką. Vilniaus universiteto mokslininkas dr. Tomas Petreikis aptarė anonimiškumo, kontrafakcijos ir piratavimo reiškinius LDK XVI a. antros pusės spaudoje, pateikė pirmines kiekybinės apimties ir praktikų tyrimo įžvalgas. Nacionalinio mokslinių tyrimų centro Prancūzijoje atstovas dr. Laurentas Tarenka, remdamasis gausiais archyviniais šaltiniais, pažvelgė į pirmųjų rusėnų spaustuvinių –

Mamoničių šeimos – socialinę istoriją. Tyrėjo nuomone, tai leis geriau suprasti kultūrinę aplinką, suformavusią spaudos kirilika modelius LDK XVI a. pabaigoje ir XVII a. pradžioje. Vilniaus universiteto bibliotekos mokslininkė dr. Ina Kažuro, taip pat remdamasi dokumentiniais šaltiniais ir senaisiais spaudiniais, pranešime siekė atskleisti ukrainiečių spaustuvininkų indėlį į Vilniaus spaudos raidą XVI–XVII amžiais, teikė įdomių pavyzdžių apie jų veiklos pėdsakus mieste veikusiose miestiečių stačiatikių brolijos, jėzuitų Akademijos, bazilijonų vienuolyno spaustuvsė. Sekciją baigė Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos tyrėja dr. Gita Drungilienė, pristaciusi Lietuvos bibliotekose saugomus pamokslų rinkinius apie šventuosius (*de sanctis*). Ji siekė atskleisti hagiografinių pamokslų recepcijos bei sklaidos LDK reiškinių, papildyti hagiografinės informacijos šaltinių repertuarą, pasiekdavusį ir ugdžiusį Lietuvos tikinčiuosius.

Šeštoji sekcija aptarė spausdintinių medijų kultūros savitumus XV–XVII amžiais. Latvijos nacionalinės bibliotekos atstovė Renātė Berga pristatė XVII a. Rygos akademinėje gimnazijoje sukurtų tekstų, priskiriamų ankstyvųjų modernųjų disertacijų kategorijai, tyrimą. Pranešime daroma išvada, kad Rygos akademinės gimnazijos disertacijos, kaip naujas spaudos kultūros žanras, liudija bendrą europietišką tradiciją. Varšuvos universiteto profesorė dr. Gražyna Jurkowlanec konferencijos dalyviams papasakojo apie Hanso Daubmanno spaustuvsės veiklą Karaliaučiuje, supažindino su jos palikimo rekonstrukcija. To paties universiteto tyrėjas Wojciechas Kordyzonas pranešimu siekė įrodyti, kad XVI a. antroje pusėje Prūsijos kunigaikščio Alberto globojamos knygų leidybos strategija buvo nuosekli. Pasak pranešėjo, planuota palaiptu užpildyti esamas knygų rinkos spragas ir, naudojant spausdinamus katekizmus to meto vietos gyventojų kalbomis, šviesti visuomenę. Lietuvių kalbos instituto tyrėja dr. Marina Čistiakova, tęsdama raštijos kirilika tyrimus, aptarė vienuolio Antiocho iš Palestinos surašyto Šventųjų tekstų rinkinio (*Pandekto*, VII a.) sklaidą XVI–XVII a. LDK redaguotuose *Prologo*se. Remdamasi tekstologine analize, autorė ieškojo atsakymų, pagrindžiančių naujų ištraukų panaudojimą raštijoje. Čikagos ir Vidurio Amerikos vyskupijos pastoracinės mokyklos tyrėjas dr. Aleksandras Andrejevas pratęsė kirilinės LDK raštijos temą. Jis klausytojus supažindino su identifikuotais ir aprašytais iki 1650 m. Vilniuje spausdintais *Služebniko* (*Mišių knygos*) ir *Trebniko* (*Euchologiono*) leidimais, patikslindamas įvairiuose kataloguose randamus duomenis, atskleidė Balkanų ir Venecijos leidinių graikų kalba poveikį šiems spaudiniams. Krikščioniškosios teologijos akademijos Varšuvoje atstovas prof. dr. Jerzis Ostapczukas nagrinėjo Vilniuje XVI–XVII a. išleistų *Tetraevangelijų* menologijus, nusakė jų bendrąsias charakteristikas ir liturgines ypatybes.

Septintoji konferencijos sekcija buvo skirta LDK rankraštiniams ir spausdintiniams paveldui. Kijevo nacionalinio Taraso Ševčenkos universiteto profesorė Oksana Nika pristatė konvoliutą, kuriame kartu įrištos 4 Skorinos *Rusėniškosios Biblijos* knygelės su spaustuvininko atvaizdu ir Vilniaus savivaldybės tarybos nario sūnaus Bohdano Onkovo ranka rašyta pastaba. Šiuo metu konvoliutas saugomas Ukrainos nacionalinėje V. Vernadskio bibliotekoje, Popovo fonde 285, Nr. 6791. Sofijos Šv. Klimento Ochridskio universiteto tyrėja prof. dr. Mariya Polimirova aptarė Bulgarijos bibliotekose saugomus Vilniaus XVI–XVII a. spaudinius, pateikė bibliografinius aprašus bei nusakė jų vartojimą tolimoje šalyje. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mokslininkė dr. Viktorija Vaitkevičiūtė pranešime dėmesį sutelkė į Nacionalinėje bibliotekoje saugomų Kražių kolegijai priklausiusių knygų proveniencijas ir kitus įvairius ženklus, suteikiančius žinių apie Kolegijos bibliotekos istoriją, donatorius, kauptų knygų likimus.

Aštuntoje sekcijoje mokslininkai diskutavo apie institucines ir asmenines bibliotekas LDK ir Europoje. Jogailaičių universiteto Krokuvoje mokslininkė dr. Magdalena Komorowska, pasinaudodama išlikusiu Piotrkowczykų giminės spaustuvsės Krokuvoje (XVI a. pab. – XVII a.) archyvu, aptarė, kaip gautos privilegijos saugojo skirtingus spaudinius, veikė jų tiražus, tuo pačiu ir kaip spaustuvininkų šeima naudojosi šiais teisiniais įrankiais spaustuvsės veikloms. Kita to paties universiteto tyrėja habil. dr. Justyna Kiliańczyk-Zięba gausiai iliustruotame pranešime aptarė

nekilmingų asmenų knygų įrišų puošybą XVI a. Lenkijoje. Autorė ikonografijos tyrimus susiejo su socialiniais tyrimais, ragino į nekilmingųjų superekslibrus žvelgti kaip į socialinio statuso išraišką. Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto mokslininkas Kęstutis Gudmantas aptarė Lietuvos bibliotekose saugomų 6 Marcino Bielskio *Viso pasaulio kronikos* egzempliorių savininkus, skaitytojus ir jų paliktus rankraštinius tekstus – šeimos kronikas, glaustus Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės aprašymus. Pastarieji rankraštiniai tekstai rengiami skelbti.

Demonstracinėje sekcijoje nuskambėjo VU Komunikacijos fakulteto mokslininkės dr. Nijolės Bliūdžiuvienės pranešimas apie P. Skorinos atminties įamžinimo ženklus Lietuvoje. Autorė pastaruosius sugrupavo į memorialinių objektų grupes, aptarė jų pagrindinius bruožus, išnagrinėjo P. Skorinos mokslinės komunikacijos ir edukacijos formas, susijusias su jo vardo ir veiklos įprasminimu Lietuvoje. Varšuvos universiteto doktorantas Viktoras Korbutas papasakojo, kaip XX a. baltarusiškos Vilniaus spaudos puslapiuose formavosi Švaipolto Feolio ir P. Skorinos – „Baltarusijos spaudos pradininkų“ – įvaizdis. Marijos Kiuri-Sklodovskos universiteto profesorius habil. dr. Sergiejus Kowalovas aptarė spaudos poveikį poezijos raidai LDK Renesanso laikotarpiu. Dar viena Sofijos Šv. Klimento Ochridskio universiteto tyrėja dr. Ivanka Ivanova nagrinėjo pietų slavų evangelijų dekorą XVI amžiuje, atskleidė iliuminacijų rankraštiniuose kodeksuose ir spaudiniuose puošybos tęstinumą. Vilniaus dailės akademijos doktorantė Ieva Rusteikaitė aptarė XVI–XVII a. knygrišystės amato pokyčius, juos iliustravo išlikusiais knygų iš Vilniaus jėzuitų akademijos bibliotekos rinkinio įrišų pavyzdžiais.

Dviejų dienų konferencijos baigiamąjoje sesijoje-diskusijoje moderatoriai aptarė konferencijos darbą. Priminta, kad paskutinį kartą Lietuvoje P. Skorinai skirta konferencija vyko prieš 50 metų. Sutarta, kad pranešimuose buvo išryškinta spaudos poveikis LDK kultūros raidai, kad Vilniuje išleistos P. Skorinos knygos prilygo geriausiems to metų Vakarų Europos poligrafijos pavyzdžiams, tačiau paties leidėjo gyvenimas ir veikla dar reikalinga tolesnių tyrimų, nagrinėtinas ir jo sumanymas šviesti LDK piliečius spausdintu žodžiu. Svarbu ir tai, kad tarptautinės mokslo konferencijos dalyviai turėjo galimybę susipažinti su skirtingomis tyrimų tradicijomis, naujais tyrimų būdais ir jų perspektyvomis.

Renginį lydėjo dvi parodos, esmingai papildžiusios konferencijoje nagrinėtas temas. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje atidaryta paroda „Pranciškaus Skorinos *Mažajai kelionių knygelei* – 500 metų“ atskleidė XVI a. 1-os pusės Vilniaus kultūrinę aplinką, pagrindinius lotyniškosios raštijos centrus mieste, pasakojo apie rašto žmones, kuriuos Skorina galėjo sutikti, gyvendamas Vilniuje. Parodoje buvo eksponuojama ir vienintelė Lietuvoje saugoma jo *Rusėniškiosios Biblijos* dalis – Skaičių knyga. Vilniaus universiteto bibliotekoje atidarytoje parodoje „Skorinos pradėta: 500 Vilniaus spaudai“ buvo galima susipažinti su Vilniaus spaustuvių produkcija, tarp jų – ir Skorinos *Apaštalo* egzemplioriumi (1525).

Apibendrinant Pranciškaus Skorinos *Mažajai kelionių knygelei* (1522) ir Renesanso knygai skirtą konferenciją, galima pasidžiaugti, kad rengėjams pavyko sutelkti įvairioms mokslo mokykloms priklausančius mokslininkus, pasidalinti naujausiomis išvalgomis apie P. Skorinos veiklą, jo išleistas *Rusėniškąją Bibliją* ir *Mažąją kelionių knygelę*, taip pat apie pirmųjų spaudos amžių Europos knygos kultūrą, LDK knygos paveldą Lietuvoje ir užsienyje. Tikimasi, kad konferencijos pranešimų tekstai taps mokslo straipsniais ir praturtins Lietuvos knygotyros tyrimus naujais rezultatais. Smagu tai, kad skaitytuose pranešimuose buvo remiamasi dokumentais, šiuo metu saugomais Vrublevskių bibliotekoje. Konferencijoje nuskambėjo 2 Bibliotekoje parengti pranešimai. Prie renginio organizavimo prisidėjo Bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas ir pavaduotoja mokslui dr. Rima Cicėnienė, o Bibliotekos darbuotojai sumaniai ir atsakingai talkino, ją vykdam.

Parengė RIMA CICĖNIENĖ

Įteikta 2022 m. spalį